

الممدوحين فى نهج البلاغة و ملامحهم الفردية و الإجتماعية

الملخص

تُعتبر الدنيا فى وجهة نظر الإسلام دار تحول البشر و اتّخاذ المُثل العُليا أمر فطرىّ فيها كورشة لتربية الإنسان و طبعاً هذه الفطرة اللّاهية تميل إلى الصالحين والله سبحانه و تعالى فى نظام الخلق بعث الأنبياء و الأولياء و الصالحين كنماذجٍ شاملةٍ لتأمين ما يفتقر به ضمير الإنسان فيما أنّ علم الأنبياء، عصمتهم، كلامهم و سيرتهم حجة علينا ينبغى أن نتّخذهم و الذين نالوا مدحهم المُثل العُليا. نظراً إلى أهمية معرفة هذه الميزات و مكانة الإمام على عليه السلام بوصفه " القرآن الناطق " تدرس هذه المقالة بالمنهج الوصفى و مراجعة الكتب ملامح الممدوحين فى نهج البلاغة. مدح الإمام على عليه السلام هؤلاء الشخصيات حيناً لملامحهم الفردية نحو الإيمان الكامل، الخضوع فى العبادة، التسليم و الرضاء، جهاد النفس و الزهد و حيناً آخر لميزاتهم الإجتماعية كطاعة ولى الله، السياسة، التهور و الفروسية.

الكلمات الدليلية: الممدوحين، الملامح الفردية، الملامح الإجتماعية، نهج البلاغة

ویژگی‌های فردی و اجتماعی شخصیت‌های ممدوح در نهج البلاغه^۱

ام البنین صیدانلو^۲؛ پرستو حسینی قهنویه^۳

چکیده

دنیا از منظر اسلام، جایگاه تکامل بشر است. در این کارخانه انسان‌سازی، الگوپذیری امری فطری است. این فطرت خدادادی به‌صورت طبیعی گرایش به انسان‌هایی دارد که از ویژگی‌های شایسته و خوب برخوردارند. خداوند در نظام احسن خلقت، برای تأمین این نیاز درونی بشر، الگوهای جامعی همچون انبیاء و اولیاء و صالحین را قرار داده است. از اینرو حجیت علم و عصمت ایشان و کلام و سیره‌شان نیز بر ما حجت است و می‌توان خود ایشان و همچنین افرادی را که مورد مدح ایشان بوده‌اند به عنوان الگو برگزید. از آنجایی که برای الگوپذیری نیاز به بررسی و شناخت ویژگی‌های این الگوهاست، در این میان، با توجه به جایگاه امیرالمؤمنین (ع) به‌عنوان «قرآن ناطق»، در نوشتار حاضر این مهم از دریچه دیدگاه ایشان مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است و پژوهش حاضر، به روش توصیفی و کتابخانه‌ای به شناسایی ویژگی‌های شخصیت‌های ممدوح در نهج البلاغه پرداخته است. این شخصیت‌ها گاه به علت ویژگی‌های خاص فردی مانند: ایمان کامل، خضوع در عبادت، رضایت از مقدرات الهی، مبارزه با نفس و زهد و

---

^۱. بر گرفته از پایان‌نامه سطح سه مرکز غیرحضوری حوزه علمیه خواهران قم با عنوان «بررسی خصوصیات و ویژگی‌های شخصیت‌های ممدوح در نهج البلاغه»

^۲. سطح سه، مرکز غیرحضوری حوزه علمیه خواهران قم؛ sidanlo1396@gmail.com

^۳. سطح دو، مدرسه علمیه الزهراء (س) مبارکه؛ sidanlo1396@gmail.com

گاه به علت ویژگی‌های اجتماعی مانند: مطیع امر ولی بودن، سیاستمداری، شجاعت و جنگاوری مورد مدح و ستایش امام علی (ع) قرار گرفته‌اند.

کلیدواژگان: اصحاب، شخصیت‌های ممدوح، ویژگی‌های فردی،

ویژگی‌های اجتماعی، نهج البلاغه